

Barış, Demokrasi ve Sağlık Çalışma Grubu Yönergesi

1.Gerekçesi ve Amaçları

Bilimsel bilgi ve tarihsel deneyimler göstermektedir ki; bir toplumda sağlık hakkının hayata geçebilmesi için yalnızca bireysel tıbbi hizmetler değil, aynı zamanda eşitlik, özgürlük, adalet, demokrasi ve en başta barış gibi temel toplumsal koşulların sağlanmış olması gereklidir.

Savaş ve çatışma ortamlarının yanı sıra antidemokratik ortam yalnızca ölümlerle değil; sakatlanmalar, ruhsal travmalar, sağlık hizmetlerinin aksaması, altyapı yıkımı, iç göç, yoksullaşma ve sosyal çözülme gibi nedenlerle çok boyutlu bir halk sağlığı sorunu yaratmaktadır.

Bu bağlamda, Kürt sorununun çatışmasız, demokratik çözümünün gündeme geldiği, barışa dair yeni olanakların belirdiği bu dönemde, Türk Tabipleri Birliği ve tabip odaları hekimliğin evrensel değerlerinden ve halk sağlığından yana tutum almalıdır.

Kürt sorununun şiddet ve savaş politikalarıyla değil, demokratik ve müzakereci yollarla çözülmesi, toplumsal barışın sağlanması için önemli bir dönemden geçiyoruz. On binlerce insanımızın yaşamına mal olan, milyonlarcasının yaşam ve sağlık hakkını doğrudan etkileyen savaş ve çatışma halinin son bulması için çaba sarf etmek hekimler ve onların örgütü Türk Tabipleri Birliği için tarihsel bir sorumluluktur.

Tarihsel olarak kendisini hekim haklarını savunan bir meslek örgütü olmanın ötesinde, bir demokratik kitle örgütü olarak nitelendiren, kişi ve toplum sağlığının adil, demokratik, hak ve hukukun egemen olduğu, özgür bir siyasal iklimde korunup geliştirilebileceğini savunan TTB, toplumsal muhalefetin güvenilir ve etkili bir bileşeni olma sorumluluğunu taşımaktadır. Bu sorumluluk çerçevesinde içinden geçtiğimiz dönemde ülkenin; insan haklarından, hukuktan, adaletten, demokrasiden ve laiklikten hızla uzaklaştırılmasına dün olduğu gibi bugün de sessiz kalmamalı, geniş toplum kesimlerinin hukuk ve demokrasi taleplerinin hekim kitlesiyle buluşturulmasında aktif rol üstlenmelidir.

Türk Tabipleri Birliği, halk sağlığının ancak barış içinde ve demokratik bir ortamda mümkün olduğunu, barış ve demokratik bir ortamın sağlanmasının ve kalıcı olmasının, halkın sağlık hakkına erişimi açısından yaşamsal önemde olduğunu kabul eder. Türkiye’de anti demokratik uygulamaların, savaş ve çatışma süreçlerinin halk sağlığı üzerindeki etkilerini ve barışın esenlendirici boyutunu araştırmak, raporlamak ve kamuoyuna sunmak üzere sempozyum, çalıştaylar düzenlemek gibi çalışmalar yapılmasını gerekli görür. Bu doğrultuda barış sürecini izlemek, demokratik bir ortamın tesisi için katkı sunmak ve sağlık perspektifiyle müdahil olmak üzere Merkez Konseyi tarafından koordine edilecek, ilgili kol ve çalışma grupların üyelerinin ve

hekimlerin gönüllü katılımına açık, “Barış, Demokrasi ve Sağlık Çalışma Grubu” kurulmasını kararlaştırır.

2. Yapılanma

Başlangıçta TTB MK, Etik Kurul, Yüksek Onur Kurulu, TTB İnsan Hakları Kolu, Toplum ve Hekim dergisinin temsiliyetinin de olduğu, barış mücadelesine TTB içinden geçmişte destek sunmuş üyelerin de yer aldığı kurucu heyet oluşturulması.

Sonrasında yerel tabip odalarından ve TTB Halk Sağlığı Kolundan temsilcilerin eklenmesi. Devamında çok disiplinli ve gönüllülük esaslı bir kurula (psikiyatri, sosyoloji, hukuk) evrilmesi.

3. Bağlantıları

İnsan hakları örgütleri (İHD, TİHV, toplumsal hafıza merkezleri vb.), hakikat komisyonları, adalet girişimleri, uluslararası barış izleme kuruluşlarıyla sağlık perspektifinden bilgi alışverişi yapılması, iletişim kurulması

4. Kapsamı, görev tanımı, çalışma alanları

Türkiye’de savaş ve çatışma yanı sıra anti demokratik süreçlerinin halk sağlığı üzerindeki etkilerini, barışın ve demokratik ortamın esenlendirici boyutunu araştırmak, raporlamak ve kamuoyuna sunmak üzere çalışmalar yapmak.

Barış ve demokrasinin kalıcı hale getirilmesi sürecinde sağlık hakkı ve toplumsal onarım süreçlerini değerlendirmek, izlemek, raporlamak.

Hekimlerin barışa ve demokrasiye katkısını kurumsal hale getirmek.

Hasta tutsaklara ilişkin mevzuatın ayrımsız herkese uygulanması için girişimde bulunmak.

Yaşam alanlarında yaşanan sağlık hakkı ihlallerini belgelemek ve raporlamak.

Geçiş dönemi adaletine hekimlik etiği ile destek vermek.

Bölge illerinde sağlık hizmetlerinin durumu, sağlık altyapısı, kadın sağlığı, göç sonrası ruh sağlığı gibi tematik raporlar hazırlamak.

Barış, demokratikleşme ve insan hakları alanındaki gelişmelerin sağlık hakkı ile ilişkili olarak izlemek.

Sağlık hizmetlerine eşit erişimin, ayrımcılık dışı sağlık politikalarının uygulanma düzeyini izlemek.

Göç, militarizm, yoksulluk ve ayrımcılık gibi olguların sağlık üzerindeki etkilerini tespit etmek.

Hekimlere yönelik geçiş dönemi adaleti, anadilinde temel sağlık dili, barış dili, barış ve insan hakları temelli eğitimler vermek, hekim rolü atölyeleri yapmak.

Konferans, sempozyum, çalıştay ve benzeri etkinlikler düzenleyerek kamuoyunu bilgilendirmek.

Çatışmalı süreçlerde sağlık çalışanlarının tanıklıklarını, deneyimlerini ve etik sorunlarını görünür kılmak.

Gözetiminde kötü muamele, zorla yerinden edilme, sağlık erişimi engellerini belgelemek.

Etik izne dayalı hasta tanıklıkları, hasta mahpusların durumunu raporlamak.

İnfaz yasası düzenlemelerinde sağlıkla ilgili katkı sağlayacak öneriler geliştirmek. İnfaz yasasına göre salınacak 20 yıl üzeri mahpusların tahliye sonrası süreçlerini izlemek. Sağlık gereksinimleri, erişimleri, hasta olanların tedavileri sürecinde ücretsiz yararlanmalarına yönelik çalışmalar yapmak.

Yapılacak yasal düzenlemeleri sağlık yönünden takip etmek, değerlendirmek, önerilerde bulunmak.

Bu süreçte iş yükü artacak olan TİHV ile dayanışma içinde olmak.

Benzer süreçlerde başka ülkelerde meslek birliklerinin yaptıklarını derlemek ve deneyimlerinden faydalanmak

Anadilinde sağlık hizmetine yönelik öneriler geliştirmek

Süreçteki gelişmelere göre TTB MK'ya ek faaliyet önerileri sunmak.

5. Dil ve İletişim

Suçlayıcı değil yaşamı, hakikatı tanıyıcı ve onarıcı bir dilin öncelenmesi.

Raporların kamuoyuna açık, kolay erişilebilir, çok dilli (Türkçe-Kürtçe-Arapça-İngilizce) olması.

Raporların medya, akademi ve karar vericilerle paylaşımı.